

پاسخنامه تشریحی ادبیات فارسی گروه زبان نظام قدیم کنکور سراسری داخل کشور ۹۸

۱- گزینه ۲ (لغت، ادبیات فارسی ۲، واژه‌نامه)

مضغ: جویدن، به دندان نرم کردن، خاییدن/ عامل: والی، حاکم/ سعایت: سخن چینی

۲- گزینه ۱ (لغت، ادبیات فارسی ۳، واژه‌نامه)

خایب: ناامید، بی‌بهره / شاهد: معشوق، زیباروی، محبوب، گواه/ رغم: کراهت، به خاک آلودن بینی، خلاف میل کسی عمل مکردن، برخلاف میل / چنبر: قید، حلقه، محیط دایره، گرفتاری

۳- گزینه ۳ (لغت، فارسی پیش‌دانشگاهی، واژه‌نامه)

معنای درست واژه‌ها:

دهری: زندیق، ملحد، بی‌دین / ترقم: نغمه، آواز نیکو، سرود

۴- گزینه ۴ (املا، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، ادبیات ۳، درس ۲، ص ۱- درس ۱۴، ص ۱۱۱ - ترکیبی)

املا صحیح واژه‌ها:

گزینه ۱: ضلال (گمراهی)

گزینه ۲: سلاح (ابزار جنگی)

گزینه ۳: غربت (دوری، بیگانگی)

۵- گزینه ۴ (املا، زبان فارسی ۳، درس ۴، ص ۳۰)

املا صحیح واژه‌ها:

الف: برائت (پاک شدن از عیب و تهمت) / د: عزیمت (قصد کردن)

۶- گزینه ۴ (تاریخ ادبیات، ادبیات فارسی ۲، درس ۲، ص)

مطلع الشمس، خیرات الحسان، مرآه البلدان و منتظم ناصری اثر محمدحسن خان صنیع الدوله (اعتماد السلطنه)

الهی نامه، مصیبت نامه و مختارنامه اثر عطار نیشابور

هفت کشور، شورآباد، راه آب نامه و تلخ و شیرین اثر محمدعلی جمال زاده

روزها، صغیر سیمرغ، آواها و ایماها و جام جهان بین اثر محمداسلامی ندوشن

۷- گزینه ۱ (تاریخ ادبیات، ادبیات فارسی ۳، اعلام - ترکیبی)

کتاب «سلسله الذهب» از آثار منظوم جامی و کتابهای «نقدالنصوص» و «نفحات الانس» از آثار منثور جامی هستند.

۸- گزینه ۱ (تاریخ ادبیات، ادبیات پیش‌دانشگاه، درس ۱۸ ص ۷۸)

امیل زولا (۱۸۴۰ - ۱۹۰۲م) که از برجسته‌ترین چهره‌های کتب ادبی ناتورالیسم (طبیعت‌گرایی) است، «واقع‌بینی» را - به جای تخیل - اصلی‌ترین شرط نویسندگی می‌داند.

۹- گزینه ۱ (تاریخ ادبیات، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، ص)

تشبیه: برگ نشاط(اضافه تشبیهی) / استعاره: خار و خس استعاره از وجود شاعر - شیرازه گلزار(اضافه استعاری)/ پارادوکس: «بی - برگی برگ نشاط است» و «خار و خس، شیراه گلزار بود»/ مجاز: چمن مجاز از باغ و گلزار

۱۰- گزینه ۳ (آرایه‌های ادبی، فارسی ترکیبی)

حس آمیزی: رنگین سخن / تشخیص: بازگوش بودن غنچه

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) پارادوکس: بالا گرفتن(ترقی کردن و اوج گرفتن)کار در منتهای پستی/ مجاز: ندارد.

گزینه ۲) تلمیح: به داستان اسکندر اشاره دارد./ استعاره: به کار نرفته است.

گزینه ۴) جناس تام: چین(شکن زلف) و چین(کشور چین)/ حسن تعلیل: ندارد.

۱۱- گزینه ۳ (آرایه‌های ادبی، فارسی ترکیبی)

مجاز: بیت د : سر مجاز از قصد و نیت

حسن تعلیل: بیت ج: شاعر با دلیل شاعرانه و غیرواقعی می‌گوید: مردمک چشم از غرق شدن در اشک نمی‌ترسد؛ زیرا مرد دریانورد همیشه سر در آب دارد و در دریا شنا می‌کند.

حس آمیزی: بیت ب: بوی شراب بشنوم

استعاره: بیت هـ: سنبل استعاره از زلف- غنچه استعاره از چهره

ایهام: بیت الف: عین: ۱- مثل و مانند ۲- چشمه

۱۲- گزینه ۱ (زبان فارسی ۳ درس ۹، ص ۶۱-۶۶)

قافیه ابیات: نمکدان، شبستان، سلیمان و نیستان

بیت ب: «بهر» در معنی «برای» حرف اضافه و «شبستان» متمم است.

بیت ج: «سلیمان» بعد از نقش نما و اسم(هسته)آمده و مضاف‌الیه است.

بیت د: فعل «ساختند» از مصدر «ساختن» در معنای «به‌وجود آوردن، احداث کردن و...» نیاز به مفعول دارد و «نیستان» مفعول آن است.

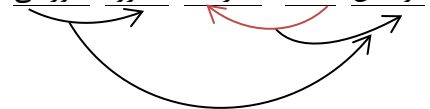
بیت الف: فعل «ساختند» از مصدر «ساختن» در معنای «کردن، نمودن، گردانیدن» به «مفعول و مسند نیاز دارد و «نمکدان»

مسند آن است.

۱۳- گزینه ۴ (زبان فارسی ۳ درس ۱۵، ص ۱۰۷ و ۱۰۸)

«نسبتاً» قید صفت و وابسته وابسته است و وابسته «مجرب» محسوب می‌شود؛ در حالیکه در نمودار «مجرب» را وابسته آن نشان داده شده است.

دوستان نسبتاً مجرب گروه آموزشی

۱۴- گزینه ۴ (زبان فارسی ۳ درس ۹، ص ۶۱-۶۶)

فعل «کردند» در معنای «گردانیدند، نمودند و ساختند» علاوه بر نهاد و مفعول، به مسند هم نیاز دارد: سخن چین، جنگ قدیم را

نهاد مفعول

تازه می‌کند (می‌گرداند) و سلیم، نیک‌مرد را به‌خشم می‌آورد.

مسند مفعول

۱۵- گزینه ۳ (زبان فارسی ۳، درس ۱۳، ص ۹۴ و ۹۵)

وابسته‌های پیشین: این - همان - داناترین - یک (چهار مورد)

وابسته‌های پسین: م (دلم) - آسمانی - شورانگیز - جهان (چهار مورد)

۱۶- گزینه ۳ (زبان فارسی ۳، درس ۵، ص ۳۵ و ۳۶)

فعل اسنادی «است» از مصراع دوم به قرینه معنوی حذف شده است: دیو خوش طبع از حور گره‌پیشانی به (بهتر) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حذف فعل در مصراع دوم به قرینه لفظی است: من از حیرانی [سجده رویت نکنم]

گزینه ۲: حذف فعل به قرینه لفظی صورت گرفته است: و نه شرط مهربان است

گزینه ۳: تمامی فعل‌ها موجود هستند.

۱۷- گزینه ۲ (مفهوم، ادبیات فارسی ۲ درس ۱۳، ص ۹۶)

مفهوم مشترک بیت صورت سوال و گزینه دو «ناپایداری زندگی و خوشی‌های روزگار» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیان بی‌قراری و نگرانی عاشق با دیدن زیبایی خیره‌کننده معشوق (غیرت عاشقانه)

گزینه ۳: تاثیرگذاری نگاه محبت‌آمیز معشوق

گزینه ۴: تقابل عشق و عافیت و نیکنامی

۱۸- گزینه ۳ (مفهوم، ادبیات فارسی ۲، درس ۷، ص ۶۱)

مفهوم مشترک عبارت صورت سوال و بیت گزینه ۲: بلندپروازی و پا از گلیم فراتر نهادن، موجب سرنگونی و نابودی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عبرت گرفتن از حوادث روزگار

گزینه ۲: شکایت از بخت و توأم بودن عزت و ذلت در جهان

گزینه ۴: بدون سعی و تلاش در پی آسایش بودن - دنیا ارزش خون دل خوردن ندارد.

۱۹- گزینه ۳ (مفهوم، ادبیات فارسی ۲، درس ۲۳، ص ۱۷۴ / ادبیات ۳ درس ۲۰، ص ۱۵۴)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط «تقابل عقل و عشق یا ناتوانی عقل و برتری عشق» است.

مفهوم بیت گزینه ۳: اغراق در توصیف چشم مست و زیبای یار

۲۰- گزینه ۴ (مفهوم، ادبیات فارسی ۳، درس ۱۱، ص ۹۳)

در عبارت صورت سوال «رنج کشیدن و آزار دیدن انسان، نتیجه توجّه حق به او دانسته شده است؛ در بیت گزینه ۲ نیز شاعر سوخته‌خرمن بودن (رنج کشیدن و آزار دیدن خود) را نتیجه توجّه معشوق به خود می‌داند. با بیت «هرکه در این بزم مقرب‌تر است جام بلا بیشترش می‌دهند» تناسب دارد.

۲۱- گزینه ۱ (مفهوم، ادبیات فارسی ۳، درس ۵، ص ۴۸)

مفهوم مشترک بیت صورت سوال و بیت گزینه ۱: ناامید شدن از خیررسانی و توقع کم کردن شرّ و بدی را از مخاطب داشتن تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: اگر لطف نمی‌کنی، دردت را نصیبم کن؛ زیرا ارزشمند است.

گزینه ۳: راحت پنداشتن رنج و دردی که از جانب معشوق می‌رسد.

گزینه ۴: شکوه عاشق از بی توجهی عاشق نسبت به او

۲۲- گزینه ۲ (مفهوم، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، درس، ص ۷۱)

مفهوم مشترک بیت صورت سوال و ابیات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: فنا شدن عاشق در راه عشق (جان‌بازی عاشقانه)

مفهوم بیت گزینه ۲: توجّه و روی آوردن آدمی به عشق و معشوق، موجب کامیابی و پیروزی است. (کامروایی عاشق با عنایت معشوق)

۲۳- گزینه ۲ (مفهوم، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، ص ۲۹)

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ «خرسند بودن عاشق از دور نگریستن به معشوق» است. (اگر امکان وصال معشوق برای عاشق فراهم نباشد، نگاه کردن از دور برای او کفایت می‌کند).
بیت گزینه ۲ بیانگر زیبایی بی‌نظیر معشوق است.

۲۴- گزینه ۴ (مفهوم، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، درس ۱۳، ص ۵۶ و ۵۷)

مفهوم مشترک گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: اختیار افتادگی و تواضع در زندگی

در بیت گزینه ۴ شاعر از این موضوع که در جامعه ارزش واقعی او شناخته نشده و مورد بی‌مهری و بی‌توجهی دیگران واقع شده است، شکایت دارد.

۲۵- گزینه ۲ (مفهوم، ادبیات فارسی ۳، درس ۱۴، ص ۱۱۰-۱۱۲)

در داستان «کبوتر طوق‌دار» کبوترانی که به دست صیّاد (دشمن) گرفتار شدند، با اتحاد و یاری یکدیگر و با کمک دوست قدیمی مطوقه، زبرا، از دست دشمن‌رهای یافتند؛ این مفهوم، یعنی «چیرگی بر دشمن با یاری دوستان» در بیت گزینه دو نیز مطرح شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: احتیاط و دوراندیشی در دوستی به دلیل غیرقابل اعتماد بودن

گزینه ۳: غمگین بودن انسان بدون دوست

گزینه ۴: رضایت شاعر از گرفتار بودن در دام عشق و انس گرفتن به آن